ECLI:LV:ZRT:2021:0325.C73336220.10.S

Lieta Nr.C73336220
Lietvedības Nr.C-0696-21/46

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā 2021.gada 25.martā

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese Kristīne Vanaga,
rakstveida procesā izskatīja civillietu AS „Citadele banka" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 6.martā prasītāja AS „Citadele banka" cēla tiesā prasību pret atbildētājiem, aizdevuma ņēmēju /pers. A/ un galvotāju /pers. B/, kas pēdējo reizi precizēta 2021.gada 25.februārī, norādot, ka 2007.gada 2.jūlijā AS „Parex banka" (jaunais nosaukums AS „Reverta") un aizdevuma ņēmējs noslēdza kredīta līgumu Nr.26.2.-07/45, piešķirot aizdevuma ņēmējam kredītu 17000 *euro* ar galīgo norēķina dienu 2022.gada 1.jūlijs.

[1.1] No kredīta līguma izrietošās saistības tika nodrošinātas ar ķīlu, 2007.gada 2.jūlijā starp banku un aizdevuma ņēmēju noslēdzot ieķīlājuma līgumu Nr. 26.2.-07/45-IE1, saskaņā ar kuru aizdevuma ņēmējs par labu bankai ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, ierakstīts Zemgales rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Kandavas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/.

[1.2] No kredīta līguma izrietošo saistību pastiprināšanai, 2007.gada 2.jūlijā starp banku un galvotāju tika noslēgts galvojums Nr. 26.2.-07/45GL2, saskaņā ar kuru galvotāja uzņēmās kā pats aizdevuma ņēmējs atbildēt par aizdevuma ņēmēja saistībām.

[1.3] 2010.gada 1.augustā uzņēmuma pārejas rezultātā banka nodeva prasītājai savas tiesības un saistības, kas izriet no minētā kredīta līguma, ieķīlājuma līguma un galvojuma.

[1.4] Norādīts, ka 2014.gada 18.jūnijā prasītāja un aizdevuma ņēmējs noslēdza vienošanos par kredīta līguma grozījumiem nosakot, ka vienošanās noslēgšanas brīdī neatmaksātā kredīta summa ir 14660 *euro*, nosakot galīgo norēķina dienu 2028.gada 1.jūliju.

[1.5] Prasītāja norāda, ka aizdevuma ņēmējs kredīta līguma darbības laikā pieļāva kredīta līguma vienošanās 6.1.2 punktā minēto apstākļu iestāšanos. Uz kredīta līguma saistību nodrošinājumu, aizdevuma ņēmēja nekustamo īpašumu, ir vērsts trešās personas prasījums, proti, Kandavas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/ierakstīta piedziņas atzīme 2110,74 *euro* par labu SIA „POScredit". Papildus minētajam, uz nekustamo īpašumu ir nostiprināta otra hipotēka 833,43 *euro* apmērā par labu prasītājai citā tiesvedības procesā. Kā arī prasītāja ir konstatējusi, ka aizdevuma ņēmējs nepilda kredīta līguma vienošanās 6.1.6. un 5.1.2.1. punktā noteiktās saistības. Prasītāja norāda, ka kopš 2018.gada 7.augusta uz aizdevuma ņēmēja kredīta atmaksas kontu tiek saņemti maksājumi no trešās personas ar norādi maksājuma mērķī – īre par dzīvokli –, kas prasītājai ļauj prezumēt, ka attiecībā uz kredīta līguma saistību nodrošinājumu ir noslēgts īres līgums ar trešo personu.

[1.6] Prasītāja norāda, ka 2019.gada 12.augustā atbildētājiem tika nosūtīts paziņojums par uzņemto saistību izpildi un jaunu galīgās norēķinu dienas noteikšanu. Ar minēto paziņojumu atbildētāji tika aicināti samaksāt tekošo parādu, novērst trešo personu prasījumus uz aizdevuma ņēmēja nekustamo īpašumu, vai vienoties ar prasītāju par saistību izpildes papildus nodrošinājumu, kā arī iesniegt prasītājai attiecībā uz kredīta līguma saistību nodrošinājumu noslēgtā ar trešo personu īres līguma kopiju.

[1.6.1] Ņemot vērā apstākli, ka atbildētāji nenovērsa trešo personu prasījumus un neiesniedza pieprasītos dokumentus, prasītāja 2019.gada 9.oktobrī atkārtoti nosūtīja atbildētājiem paziņojumu, vienlaicīgi brīdinot, ka prasītāja, pamatojoties uz kredīta līguma vienošanās 6.1. punktu, nosaka jaunu galīgā norēķina dienu 2019.gada 11.novembri.

[1.6.2] Prasītāja norāda, ka 2019.gada 11.novembrī ar kredīta līgumu uzņemtās saistības netika izpildītas, līdz ar to, minētajā datumā ir iestājusies kredīta līguma galīgā norēķinu diena.

[1.7] Pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1590., 1692., 1698., 1702.panta otro daļu, 1753., 1756., 1759., 1764., 1765., 1828., 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 27.panta otro daļu, 33., 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu, 41.panta pirmo daļu, 128., 129., 130., 195.pantu, prasītāja atbilstoši 2021.gada 25.februārī pieņemtajiem prasības pieteikuma precizējumiem (2.sējuma lietas 180.-195.lapa) lūdz piedzīt no aizdevuma ņēmēja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvotājas kopējo parādu 9650,27 *euro*, kas sastāv no neatmaksātās kredīta summas 9602,91 *euro*, likumiskajiem procentiem 47,36 *euro*, kā arī piedzīt visus tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājas tiesības saņemt no aizdevuma ņēmēja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvotājas, likumiskos 6 % no simta gadā no galvenā parāda 9602,91 *euro* līdz sprieduma izpildes dienai.

[2] 2020.gada 14.aprīlī tiesā saņemts galvotājas paskaidrojums, kurā galvotāja norāda, ka lietā nav strīda par noslēgto kredīta līgumu, ieķīlājuma līgumu un galvojumu. Norāda, ka viņu neviens netika informējis par noslēgto vienošanos starp prasītāju un aizdevuma ņēmēju, ne šīs vienošanās saturu, kā arī par tās noslēgšanas iespējamo ietekmi uz galvotāju.

[2.1] Galvotāja norāda, ka aizdevuma ņēmējs kārtējo kredīta summu un procentu maksājumus maksāja bez būtiskiem kavējumiem. Kredīta pirmstermiņa atmaksas pieprasīšanas pamats, ir blakus apstākļi, kas uz prasības pieteikuma sastādīšanas brīdi, nekādi neapdraudēja prasītājas tiesības un nepadarīja apšaubāmu aizdoto naudas līdzekļu atgriešanas faktu.

[2.2] Vienlaicīgi galvotāja norāda, ka prasītājas prasījumi ir nodrošināti ar nekustamā īpašuma ķīlu un neatkarīgi no īpašuma piederības, par labu prasītājai nostiprināta ķīlas tiesība saglabāsies. Galvotāja norāda, ka piedziņas atzīmes reģistrēšana kā tāda, nepasliktina hipotekārā kreditora stāvokli.

Uzskata, ka prasība pirms termiņa atdot kredītu, par kuru maksājumi tiek veikti līgumā noteiktajā kārtībā un apjomā ir neadekvāta reakcija, aizdevuma ņēmēja pielaistajam līguma noteikumu pārkāpumam.

[2.3] Galvotāja norāda, ka jau no 2011.gada pavasara viņa ar aizdevuma ņēmēju neved kopīgu saimniecību, līdz ar to viņai nav zināms, vai ieķīlātais dzīvokļa īpašums tiek izīrēts trešajām personām. Ņemot vērā minēto, šo prasītājas prasījumu galvotāja nav varējusi izpildīt.

[2.4] Galvotāja atsaucas uz galvojuma 1. un 2. punktu un norāda, ka aizdevuma ņēmējs, savas no kredīta līguma izrietošās saistības pilda. Prasības pamats šajā lietā ir aizdevuma ņēmēja darbība un bezdarbība, kā rezultātā uz ieķīlāto nekustamo īpašumu ir reģistrēta piedziņas atzīme, un prasītājai nav tikusi iesniegta īres līguma kopija. Norāda, ka ceļot prasību pret galvotāju, no galvotājas tiek prasīta atbildība par apstākļiem, par kuriem galvotāja nav uzņēmusies saistību atbildēt.

[2.5] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 7.punktu, galvotāja lūdz noraidīt prasību daļā par parāda piedziņu no viņas.

[3] 2020.gada 14.aprīlī tiesā saņemts aizdevuma ņēmēja paskaidrojums, kurā aizdevuma ņēmējs norāda, ka trešās personas SIA "POScredit" prasījums un atbilstoša piedziņa pret kredīta līguma saistību nodrošinājumu, tika vērsti ar Zemgales apgabaltiesas iecirkņa Nr. 116 zvērinātas tiesu izpildītājas A.Vaitovskas 2014.gada 15.maija nostiprinājuma lūgumu. Aizdevuma ņēmējs norāda, ka par radušos situāciju sniedza paskaidrojumus prasītājai, norādot, ka trešās personas prasījuma summa ir atmaksāta, bet piedziņas atzīme vēl aizvien nav dzēsta, jo aizdevuma ņēmējs nav samaksājis tiesu izpildītājas amata atlīdzība. Norāda, ka prasītāja šo paskaidrojumu pieņēma zināšanai, nevēršot sankcijas pret aizdevuma ņēmēju, kā arī nenosakot kredīta pirmstermiņa apmaksu. Tomēr 2019.gadā prasītāja paziņoja par jaunas galīgā norēķinu dienas noteikšanu, nosakot datumu 2019.gada 11.novembri, kā vienu no iemesliem norādot tikko minēto trešās personas prasību.

[3.1] Aizdevuma ņēmējs atsaucas uz Civillikuma 1403.pantu un norāda, ka starp prasītāju un aizdevuma ņēmēju noslēgtais kredīta līgums ir komercdarījums, kam piemērojami Komerclikuma noteikumi. Atsaucas uz Komerclikuma 406.pantu un norāda, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā. Aizdevuma ņēmējs paskaidro, ka no brīža, kad pret kredīta līguma saistību nodrošinājumu tika vērsta trešās personas prasība un prasītājai radās prasījuma tiesība par izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu, ir pagājuši vairāk kā trīs gadi, līdz ar to, šī prasījuma tiesība ir noilgusi.

[3.2] Attiecībā par prasītājas norādīto, ka uz nekustamo īpašumu tika nostiprināta otra hipotēka citā tiesvedības procesā, norāda, ka minētā hipotēka tika nostiprināta nevis par labu trešajai personai, bet par labu prasītājai.

[3.3] Aizdevuma ņēmējs nepiekrīt prasītājas norādītajam, ka noslēdzot īres līgumu ar trešo personu par saistības nodrošinājuma, nekustamā īpašuma izīrēšanu, ir pārkāpts kredīta līguma 5.1.2.1.punktu, klasificējot šo darbību kā īpašuma apgrūtināšanu. Aizdevuma ņēmējs norāda, ka noslēgtais īres līgums ir terminēts, nav ierakstīts Zemesgrāmatā, kā arī īres līguma laušanas gadījumā, īriekam ir pienākums atbrīvot dzīvokli (līguma 8.6.5.punkts). Īres maksu īrnieks ieskaita AS "Citadele Banka" kontā, kas ir īpaši paredzēts hipotekārā kredīta atmaksai. Īres līgumā nav paredzēta īrnieka tiesība prasīt līguma termiņa pagarināšanu, šāds pagarinājums iespējams vienīgi pusēm vienojoties.

[4] Saskaņā ar Zemgales rajona tiesas tiesneses 2021.gada 9.februāra lēmumu un Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, mainīts lietas izskatīšanas veids un lieta nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā 2021.gada 11.martā, par ko procesa dalībniekiem nosūtīts paziņojumus, izskaidrojot Civilprocesa likuma 74.pantā noteiktās procesuālās tiesības.

[5] 2021.gada 23.februārī tiesā saņemts galvotājas papildus paskaidrojums, kurā galvotāja papildus norāda, ka aizdevuma ņēmējs 2020.gada rudenī solīja uzteikt ieķīlātā dzīvokļa īres līgumu, pārdot dzīvokli un osegt kredīta summu, lai panāktu izlīgumu ar prasītāju. Tomēr aizdevuma ņēmējs nav sniedzis informāciju galvotājai, par to vai īrnieki ir atbrīvojuši dzīvokli un kādēļ dzīvoklis nav pārdots.

[5.1] Galvotāja norāda, ka jau 2013.gadā šķirot laulību, puses vienojās, ka aizdevuma ņēmējs pārdos dzīvokli, lai segtu saistības. Šo vienošanos aizdevuma ņēmējs nepildīja, turklāt, galvotāja vairakkārt aizdevuma ņēmēja vietā bija spriesta maksāt nekustamā īpašuma nodokli. Vienlaicīgi galvotāja norāda, ka minētais galvojuma līgums rada viņai šķēršļus noslēgt jaunu hipotekāro kredītu.

[5.2] Galvotāja uzskata, ka nepieciešams veikt darbības, lai kredīta līguma saistības tiktu segtas, tai skaitā veicot ieķīlātā dzīvokļa atsavināšanu. Galvotāja lūdz tiesu lemt par nepieciešamību apmierināt prasību un piedzīt parāda summu no aizdevuma ņēmēja, veicot ieķīlātā dzīvokļa atsavināšanu. Vienlaicīgi galvotāja lūdz noraidīt prasību daļā par parada piedziņu no viņas.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma precizētajā daļa.

[7] Lietā nav strīds, ka prasītāja uzņēmuma pārejas rezultātā 2010.gada 1.augustā, pārņēma bankas AS "Parex banka" tiesības un saistības, kas izriet no kredīta līguma, ieķīlājuma līguma un galvojuma.

[8] Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu [..]. Savukārt Civillikuma 1587. pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

[8.1] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka 2007.gada 2.jūlijā starp banku un aizdevuma ņēmēju noslēgts kredīta līgums Nr. 26.2.-07/45 (1.sējuma lietas 11.-17.lapa), piešķirot aizdevuma ņēmējam aizdevumu 17000 *euro* ar galīgo norēķina dienu 2022.gada 1.jūlijs.

[8.1.1] Lietā iesniegtais rīkojums Nr. TA000931 (1.sējuma lietas 24.lapa) apliecina, ka banka savas no kredīta līguma izrietošās saistības ir izpildījusi, ir izsniegusi aizdevuma ņēmējam piešķirto aizdevumu.

[8.1.2] 2014.gada 18.jūnijā starp prasītāju un aizdevuma ņēmēju noslēgta vienošanās Nr.1 par 02.07.2007. kredīta līguma Nr.26.2.-07/45 grozījumiem (1.sējuma lietas 28.-34.lapa). Vienošanā puses konstatējušas, ka aizdevuma ņēmējs nav atmaksājis prasītājai aizdevumu 14660 *euro*, nosakot jaunu aizdevuma galīgo norēķina dienu 2028.gada 1.jūliju, jaunu procentu likmi par aizdevuma lietošanu un jaunu aizdevuma atmaksas kārtību.

[8.2] Minētās saistības pastiprinātas ar 2007.gada 2.jūlija ieķīlājuma līgumu Nr.26.2.-07/45-IE1 (1.sējuma lietas 19.-21.lapa), ieķīlājot par labu prasītājai aizdevuma ņēmējam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/.

[8.3] 2007.gada 2.jūlijā starp prasītāju un galvotāju noslēgt galvojums Nr.26.2.-07/45-GL2 (1.sējuma lietas 23.lapa), nodrošinot no kredīta līguma izrietošās aizdevuma ņēmēja saistības.

[9] Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

[9.1] Saskaņā ar vienošanās 6.1.punkta noteikumiem prasītājai pielīgtas tiesības vienpusēji noteikt jaunu galīgā norēķina dienu, nosūtot klientiem paziņojumu līguma 8.3.punktā noteiktajā kārtībā ne mazāk kā 7 dienas iepriekš, ja ir iestājies jebkurš no vienošanās 6.1. apakšpunktos norādītajiem apstākļiem.

[9.2] Tiesa konstatē, ka prasītāja 2019.gada 12.augustā un atkārtoti 2019.gada 9.oktobrī nosūtīja atbildētājiem paziņojumus par uzņemto saistību izpildi un jaunas galīgās norēķina dienas noteikšanu kredīta līgumam Nr.26.2.-07/45 (1.sējuma lietas 154.-155.lapa, 157.-158.lapa). Prasītāja informēja

atbildētājus, ka gadījumā, ja tekošais parāds netiks samaksāts, netiks novērsti trešo personu prasījumi uz nekustamo īpašumu, netiks novērsts nekustamā īpašuma apgrūtinājums ar īres līgumu vai netiks panākta vienošanās ar prasītāju par saistību izpildes papildus nodrošinājumu, prasītāja nosaka jaunu galīgā norēķina dienu 2019.gada 11.novembri.

[9.3] Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētāji nav novērsuši paziņojumā norādīto, līdz ar to prasītāja ir izmantojusi kredīta līguma vienošanās 6.1. punktā piešķirtās tiesības un vienpusēji atkāpusies no kredīta līguma 2019.gada 11.novembrī.

[10] Tiesa secina, ka atbildētāji nepiekrīt prasītājas norādītajiem apstākļiem, kuru dēļ prasītāja vienpusēji atkāpās no kredīta līguma, pieprasot visu saistību nekavējošu izpildi.

[10.1] No Zemgales rajona tiesas Kandavas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs B/izdrukas (1.sējuma lietas 25.-27.lapa), tiesa konstatē, ka 2007.gada 9.jūlijā nekustamajam īpašumam /adrese A/, zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2.iedaļas 1.1. ierakstīta aizlieguma atzīme bez AS „Parex banka" iepriekšējas rakstveida piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, iznomāt (izīrēt) un citādi nodot trešo personu lietošanā, atkārtoti ieķīlāt trešajām personām un citādi apgrūtināt ar lietu tiesībām, aprobežot un dalīt.

[10.2] Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka minētajam nekustamajam īpašumam 2014.gada 19.maijā zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2. iedaļas 7.1. ierakstīta piedziņas atzīme 2110,74 *euro* apmērā par labu SIA „POScredit". 2019.gada 10.decembrī zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2. iedaļas 8.1. ierakstīta piedziņas atzīme 833,43 *euro* apmērā par labu AS „Citadele banka" un par labu AS „Citadele banka" nostiprināta hipotēka. Turklāt, lietas izskatīšanas laikā, 2021.gada 4.martā, nekustamajam īpašumam zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2. iedaļas 9.1. ierakstīta piedziņas atzīme 1160,51 *euro* apmērā par labu Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU un par labu Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU nostiprināta hipotēka.

[10.3] Ņemot vērā minēto, tiesa par nepierādītu atzīts aizdevuma ņēmēja norādīto, ka trešās personas SIA „POScredit" prasījuma summa ir atmaksāta, jo lietā par to nav pierādījumu. Turklāt, kā izriet no zemesgrāmatas nodalījuma izdrukas, piedziņas atzīme par labu SIA „POScredit" ieķīlātajam nekustamajam īpašumam lietas izskatīšanas laikā nav dzēsta. Uz nekustamo īpašumu lietas izskatīšanas laikā ir nostiprināta jauna hipotēka par labu Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU.

[10.4] Tiesa piekrīt aizdevuma ņēmēja norādītajam, ka noslēgtais kredīta līgums ir komercdarījums Komerclikuma 388.panta izpratnē, un aizdevuma ņēmējs šajā darījumā ir patērētājs. Tomēr tiesa, aizdevuma ņēmēja atsauci uz Komerclikuma 406.pantu un norādīto, ka prasītājas prasījuma tiesība par izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu ir noilgusi, jo no brīža, kad pret ieķīlāto nekustamo īpašumu tika vērsts trešās personas SIA „POScredit" prasība un prasītājai radās prasījuma tiesība, ir pagājuši vairāk kā trīs gadi, atzīts par nepamatotu un noraidāmu.

Tiesa norāda, ka Komerclikuma 406.panta mērķis ir noteikt noilguma laiku par neizpildītu saistību, bet nevis par tiesību izmantošanu atprasīt aizdevumu pirms termiņa. Šī tiesība tiek regulēta Civillikuma 1589.pantā un ir īstenojama līguma darbības laikā, ja tiek konstatēts līguma pārkāpums.

[10.5] Tiesa par nepamatotu atzīst aizdevuma ņēmēja norādīto, ka noslēgtais īres līgums nav apgrūtinājums ieķīlātajam nekustamajam īpašumam. Tiesa norāda, ka īres līgums piešķir īrniekam lietošanas tiesību, kas apgrūtina nekustamo īpašumu. Turklāt, kā izriet no zemesgrāmatas nodalījuma izdrukas II daļas 2.iedaļas 1.1., nekustamajam īpašumam ierakstīta aizliegums atzīme bez AS „Parex banka" rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu [..] iznomāt (izīrēt) un citādi nodot trešo personu lietošanā.

[10.6] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja pamatoti ir izmantojusi kredīta līguma vienošanās Nr.6.1.2. punktā piešķirtās tiesības un vienpusēji atkāpusies no kredīta līguma 2019.gada 11.novembrī, pieprasot visu saistību izpildi. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājas vienpusēja atkāpšanās no kredīta līguma ir likumīga un pamatota, jo aizdevuma ņēmējs nav pienācīgi pildījis kredīta līgumā noteiktās saistības atbilstoši līguma noteikumiem.

[11] Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tā pati summa, kādu viņš aizņēmies.

[11.1] Ņemot vērā iepriekš norādīto tiesa atzīst, ka no kredīta līguma izrietošais nesegtais pamatparāda ir 9602,91 *euro* un tas piedzenams ar tiesas spriedumu.

[12] Civillikuma 1753.pants nosaka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1759.panta 1.punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu [..]; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Savukārt minētā panta 2. punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par svešu naudu, nevien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis.

[12.1] Par laika periodu no 2019.gada 12.novembra līdz 2021.gada 11.martam aprēķināti likumiskie 6%, no neizpildītās saistības, 47,36 *euro*, kas piedzenami ar tiesas spriedumu.

[13] Atbilstoši Civillikuma 1692. pantam galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda.

[13.1] Civillikuma 1692.pantā galvojums definēts kā ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Nav šaubu, ka galvojums, kā saistības nodrošinājums, ir atzīstams par papildu jeb akcesoru saistību, kura daudzējādā ziņā atkarīga no galvenā parāda. Galvojuma akcesoritātes princips nostiprināts Civillikuma 1694.pantā, un tas caurvijas visiem Civillikuma noteikumiem par galvojumu, definējot galvojuma atkarību no galvenās saistības un pakārtojot galvojuma rašanos, apmēru, pastāvēšanu un izbeigšanos galvenā parāda dinamikai. Kā skaidrots juridiskajā literatūrā, parasti galvojums ir naudas izteiksmē nosakāma un pildāma saistība, kas var tikt nodibināta gan vienlaikus ar galveno saistību, gan vēlāk, gan pat agrāk (*sk. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 92.lpp.*).

Civillikuma tiesību normas, kas regulē galvojuma institūtu (1692.-1715.pants), paredz divu veidu galvojumus: 1) neekspromisorisko (vienkāršo) galvojumu, proti, kad kreditoram ar prasību vispirms ir jāvēršas pie galvenā parādnieka un tikai pēc tam pie galvinieka; 2) ekspromisorisko galvojumu, proti, kad galvinieks uzņēmies saistību kā pats parādnieks, turklāt šajā gadījumā galvinieks atsakās no Civillikuma 1702.panta pirmajā daļā paredzētajām tiesībām prasīt, lai kreditors pa priekšu vēršas ar prasību pie galvenā parādnieka. Ievērojot ekspromisoriskā galvojuma būtību, kreditors ir tiesīgs saņemt neizpildītās galvenās saistības izpildījumu no galvinieka uzreiz, iestājoties galvenā parādnieka saistību izpildes nokavējumam. Tas izriet no galvojuma mērķa – kā saistību izpildes nodrošinājums galvojums dod tiesības kreditoram gūt apmierinājumu no galvinieka, ja kādu iemeslu dēļ galvenais parādnieks nespēj izpildīt savas saistības (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 27.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-86/2011 (C05061306) 16.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 19.februāra sprieduma lietā Nr. SKC-44/2016 (C28360612) 7.punktu, 2017.gada 17.februāra sprieduma lietā Nr. SKC-46/2017 (C13057213) 6.punktu, 2017.gada 26.maija sprieduma lietā Nr. SKC-168/2017 (C29503013) 7.1.punktu*).

Tādējādi svarīgi, ņemot vērā galvojuma kā saistību pastiprināšanas veida būtību, lai kreditora prasījuma brīdī parādniekam pastāvētu kaut kāda saistība, tā kā galvojums ir ar līgumu uzņemta akcesora jeb papildu saistība, kura atkarīga no galvenās saistības. Kā jau tika norādīts iepriekš, galvojuma akcesoritātes princips *exspressis verbis* nostiprināts Civillikuma 1694.pantā, nosakot, ka galvojumam ir nepieciešams spēkā esošs galvenais parāds. Tas

nozīmē, ka galvojuma rašanās, apmērs, pastāvēšana un izbeigšanās ir atkarīga no galvenās saistības pastāvēšanas, konkrētajā gadījumā no aizņēmējā saistības, kas izriet no Kredīta līguma un tā ietvarā noslēgtās vienošanās.

[13.2] Lietā nepastāv strīds, ka par aizdevēja ņēmēja saistībām galvoja otra atbildētāja, 2007.gada 2.jūlijā noslēdzot galvojumu, ar kuru galvotāja neapstrīdami un neatsaucami uzņēmusies atbildēt par visām no kredīta līguma izrietošām aizdevuma ņēmēja saistībām.

[13.3] Tiesa par nepamatotu atzīst galvotājas norādīto, ka no galvotājas tiek prasīta atbildība par apstākļiem, par kuriem galvotāja nav uzņēmusies saistību atbildēt un dēļ kuriem tika izbeigts kredīta līgums. Parakstot galvojumu galvotāja ar savu parakstu apliecināja, ka viņai ir zināmi kredīta līguma noteikumi un viņa apņemas patstāvīgi saņemt no aizdevuma ņēmēja informāciju par kredīta līgumā noteikto aizdevuma ņēmēja saistību izpildi.

[13.4] Attiecībā par galvotājas paskaidrojumos norādīto, ka viņa netika informēta par aizdevuma ņēmēja un prasītājas noslēgto vienošanos, tiesa norāda sekojošo. Izvērtējot 2014.gada 18.jūnija vienošanās mērķus, tiesa secina, ka vienošanās neatbilsts jaunai saistībai starp prasītāju un aizdevuma ņēmēju, bet tikai precizē kredīta līgumu attiecībā uz neatmaksāto aizdevuma summu, kura ir ievērojami mazāka kā kredīta līgumā, kā arī precizē līguma izpildes laiku. Kā izriet no galvojuma 2. punkta, galvojums attiecas arī uz visiem iespējamiem saistību līgumu grozījumiem un papildinājumiem, t.sk., arī uz līgumsaistību izpildes termiņa pagarinājumu. [..]. Līdz ar to, noslēgtais galvojums attiecas arī uz prasītājas un aizdevuma ņēmēja noslēgto vienošanos. Tas, ka galvotāja nav parakstījusi noslēgto vienošanos, neatbrīvo viņu no pienākuma atbildēt par aizdevuma ņēmēja saistībām, kuras izriet no kredīta līguma un noslēgtās vienošanās.

[13.5] Tiesa norāda, ka galvojums ir saistību izpildes nodrošinājums un dod tiesības kreditoram gūt apmierinājumu no galvinieka, ja kādu iemeslu dēļ galvenais parādnieks nespēj izpildīt savas saistības.

[13.6] Galvojuma izbeigšanās ir regulēta Civillikuma 1710.-1715.pantā. Atbilstoši Civillikuma 1710.pantam galvojums izbeidzas ar katru darbību, kas dzēš galveno saistību, atsvabinot no tās parādnieku. Juridiskajā literatūrā atzīts, ka pie tādām darbībām (notikumiem, darījumiem) pieder saistības izpildījums, pretēju prasījumu ieskaits, prasījuma un parāda sakritums, pārjaunojums, izlīgums, atcēlējlīgums, tiesas spriedums, noilgums (*sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 114.lpp.*). Tas nozīmē, ka galvojums ir pakārtots galvenajai saistībai. Noslēdzot vienošanos pie kredīta līguma pats līgums netika izbeigts, attiecīgi arī galvojums ir spēkā. Par aizņēmēja saistību neizpildi galvotājai ir nosūtīti 2019.gada 12.augustā un atkārtoti 2019.gada 9.oktobrī paziņojumi, nosakot galīgo norēķina dienu saistību izpildei. Attiecīgi ar šiem paziņojumiem galvotāja ir informēta par pienākumiem, kas izriet no dotā galvojuma.

Ņemot vērtrā minēto prasījums pret galvotāju ir pamatots un apmierināms, parāda piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no aizdevuma ņēmēja, saistība piedzenama no galvotājas.

[14] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.panta nosacījumiem, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātā piedzītā aizdevuma pamatparāda, ievērojot Civillikuma 1763.pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (sk. 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1331/2016) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādīts tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja aizdevuma ņēmēja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvotājas, par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie tiesas izdevumi - valsts nodeva 628,68 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 *euro*.

Lietā nav radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas būtu piedzenami no atbildētājiem valsts labā un pārsniedz prasītājas samaksātos 8,57 *euro*.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 2.punktu, 199.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, pamatparādu 9602,91 *euro*, likumiskos procentus 47,36 *euro* par laika periodu no 2019.gada 12.novembra līdz 2021.gada 11.martam un tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 628,68 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 *euro* –, kopā piedzenot 10287,52 *euro* (desmit trūkstoši divi simti astoņdesmit septiņi *euro*, piecdesmit divi centi), samaksu veicot AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, bankas kontā LV31PARX0002571160005.

Noteikt AS "Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, tiesības no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (sešus procentus) gadā no piedzītā, bet nesamaksātā pamatparāda 9602,91 *euro*.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Zemgales rajona tiesai Tukumā kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese K.Vanaga